

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/329687472>

AÇIK VE UZAKTAN EĞİTİMDE AKREDİTASYON

Chapter · January 2013

CITATIONS

3

READS

222

2 authors, including:

[Ertug Can](#)

Kirklareli University

73 PUBLICATIONS 102 CITATIONS

SEE PROFILE

TÜRKİYE'DE E-ÖĞRENME

Gelişmeler ve Uygulamalar IV

Editörler

Doç. Dr. T. Volkan YÜZER

Prof. Dr. Gonca Telli YAMAMOTO

Prof. Dr. Uğur DEMİRAY

T.C. ANADOLU ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI; NO. 3016

AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ YAYINLARI; NO. 1969

TÜRKİYE'DE E-ÖĞRENME: Gelişmeler ve Uygulamalar IV

Editörler:

Doç. Dr. T. Volkan YÜZER

Prof. Dr. Gonca Telli YAMAMOTO

Prof. Dr. Uğur DEMİRAY

**TÜRKİYE’DE
E-ÖĞRENME:
Gelişmeler ve Uygulamalar IV**

**Doç. Dr. T. Volkan YÜZER
Prof. Dr. Gonca Telli YAMAMOTO
Prof. Dr. Uğur DEMİRAY**

Ocak 2013, Eskişehir

Önsöz

Sevgili okurlar bir kez daha merhaba...

Dünya iletişim ve öğrenme açısından hızlı bir dönemden geçmektedir. Özellikle 20. yüzyıldaki gelişmeler bu dönemi ortaya çıkaran dinamiklerin başında gelmektedir. İletişim alanında yaşanan gelişmeler iki ana başlık altında toplanabilir. Bunlardan birincisi canlı yayın özelliğine sahip kitle iletişim araçlarının, radyo ve televizyonun ortaya çıkışıdır. Bu araçlarla beraber enformasyonun, olayların, yorum ve gözlemlerin dünyanın herhangi bir yerine anında ulaşması mümkün olmuştur. Diğer bir ifade ile iletişimdeki *kitlesel anındalık* ilk olarak radyo ve televizyon ile ortaya çıkmıştır. 20. yüzyılın son dönemlerinde dünya çapında kullanılmaya başlanan internet ise bir kişinin ihtiyaç duyduğu enformasyona, bilgiye anında ulaşmasını sağlamıştır. Bu iletişim ortamı ile kişiler artık ihtiyacına göre bilgiye ulaşmaya başlamıştır. Dolayısıyla, internetin de enformasyona ulaşmada, dünya çapında *bireysel anındalık* farkını ortaya çıkaran iletişim aracı olduğu söylenebilir.

Öğrenme uygulamaları da iletişim alanında yaşanan gelişmelerden etkilenmiştir. Bunun sonucunda da uzaktan öğrenme olarak adlandırılan öğrenme biçiminde daha önce benzeri görülmemiş şekilde gelişmeler yaşanmıştır. Radyo, televizyon ve sonrasında internet ortamlarındaki uygulamalar insanoğlunun gündeminde yerlerini almıştır. Bu uygulamalarda önemli bir ayrıntı etkileşimlilik kavramında yatmaktadır. Birbirini etkileyen durumları belirten etkileşimlilik, internet ortamlarında etkin bir şekilde kullanılmaktadır. Enformasyonu ya da bilgiyi arayan kişiler ya da öğrenenler, bu ortamda etkin bir şekilde iki yönlü iletişimi (etkileşimi) kullanmaktadırlar. Böylece pasif dinleyiciler ya da izleyiciler kavramı yerini aktif kullanıcılar kavramına bırakmış ve (öğrenme açısından) büyük bir yenilik ortaya çıkmıştır. Etkileşimli ortamların kullanıldığı ve aktif öğrenenlerin bu ortamlarda yer aldığı uygulamalar da e-öğrenme kavramı altında bir araya toplanmıştır.

E-öğrenme uygulamaları açısından başarılı öğrenme ortamlarının yapılandırılması ve devam ettirilmesi anlamında ele alınacak konular da, e-öğrenme ortamlarının çeşitliliğinden dolayı değişik başlıklar altında incelenebilir. Ayrıca, iletişim araçlarının gelişimi ve yeni iletişim teknolojilerinin ortaya çıkışı 21. yüzyılda da devam ettiğinden dolayı, e-öğrenme de gelişmeye ve değişik uygulamalarla gündeme gelmeye devam etmektedir. E-öğrenme teknolojileri, içerik geliştirme çalışmaları, çok kültürlü öğrenen ortamlarının oluşturulması, öğrenen-öğreten-içerik etkileşimleri, mobil öğrenme gibi konular e-öğrenme sözkonusu olduğunda incelenen ve incelenebilecek ilk konular olarak akla gelmektedir.

Türkiye’de E-Öğrenme: Gelişmeler ve Uygulamalar adlı kitap serisinin 4. Kitabı olan bu kitapta ise e-öğrenme dört ana başlık altında ele alınıp incelenmektedir. Bu başlıklar:

- E-öğrenmede içerik geliştirme
- E-öğrenmede yeni yönelimler
- Bilgiye ulaşım
- Uygulama örnekleri

olarak ayrılmıştır.

E-öğrenme konusunda bilgi edinip, konuyu daha ayrıntılı öğrenmek ya da daha önceden bilgisi olup son dönemlerde hangi konuların gündemde olduğunu bilmek isteyenler, akademisyenler, profesyoneller ve araştırmacılar açısından bu kitabın da daha önceki üç kitap gibi söylemek istedikleri bulunmaktadır.

Bilginin paylaşıldıkça değer kazandığına inanarak, herkese keyifli okumalar dileriz.

**Editörler,
Ocak 2013, Eskişehir**

EDİTÖRLERE İLİŞKİN

Doç. Dr. T. Volkan YÜZER, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

T. Volkan YÜZER, Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi, Uzaktan Öğretim Bölümü'nde öğretim üyesidir. Doktorasını Anadolu Üniversitesi'nde tamamlamıştır. Araştırma konuları arasında yeni iletişim teknolojileri, senkron ve asenkron öğrenme, uzaktan eğitim, e-öğrenme, m-öğrenme, t-öğrenme, çevrimiçi iletişim, etkileşim ve öğrenme ve etkileşimli televizyon yer almaktadır. Alanında 17 yıllık bir deneyime sahiptir. Bu süre içerisinde iletişim ve e-öğrenme konularında birçok ders vermiş, yüksek lisans ve doktora tez danışmanlıkları yapmış, alanı ile ilgili projelere katılmış ve proje yürütücüsü olmuştur. Ayrıca, yurtiçi ve yurtdışı dergilerde hakemlik yapmış, yurtdışı kurumlarda proje hakemliği de yapmıştır. Verdiği dersler uzaktan eğitim, iletişim ve bilgi teknolojileri konuları üzerinedir.

T. Volkan Yüzer
Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi
Yunusemre Kampüsü, 26470 Eskişehir
İş Tel:0222 3350580 dahili 2467
E-posta: vyuzer@anadolu.edu.tr

Prof. Dr. Gonca TELLİ YAMAMOTO, Okan Üniversitesi, İstanbul.

Gonca Telli YAMAMOTO Anadolu Üniversitesi'nde Doktora çalışmalarını Yükseköğretimde Pazarlama üzerine gerçekleştirdi. Doktora sonrasında Yeditepe Üniversitesi'nde Öğretim görevlisi olarak MBA programı kapsamında çeşitli dersler verdi. Maltepe Üniversitesi'nde görev yaptı. Halen Okan Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Bilişim Sistemleri ve Teknolojileri Bölümünde öğretim üyesi ve Uzaktan Eğitim Merkezi Müdürü olarak görev yapmaktadır. Aynı zamanda Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü kurucu Müdürlüğü İşletme kurucu bölüm başkanlığı gibi görevlerde bulunan Yamamoto ağırlıklı olarak pazarlama ve bilgi teknolojileri konuları üzerinde çalışmalar yapmaktadır. Yamamoto Okan

Üniversitesinde, işletme, iletişim ve pazarlama ile konularda derslere girmektedir. Yamamoto'nun pazarlama ve e-öğrenme alanında ulusal ve uluslararası pek çok kitabı ve makalesi bulunmaktadır. Son yıllarda özellikle mobil pazarlama ve e-öğrenme üzerinde araştırmalarını yoğunlaştıran Yamamoto'nun yazmış olduğu "Mobilized Marketing and The Consumer Technological Developments and Challenges" başlıklı kitabı ABD'de İşletme Referans Kitapları arasında yer almaktadır.

Gonca Telli YAMAMOTO
Okan Üniversitesi. Uzaktan Eğitim Merkezi
Hasanpaşa Kampüsü Kadıköy /İstanbul,
İş: 90 216 325 4818/125
GSM: 90 542 241 2238
E-posta: gonca.telli@okan.edu.tr
Blog: <http://goncatelli.blogspot.com>

Prof. Dr. Uğur DEMİRAY, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Uğur DEMİRAY, ilk, orta ve lise öğrenimini İstanbul'da tamamladı. 1981 yılında Eskişehir Anadolu Üniversitesi, İletişim Bilimleri Fakültesi Sinema ve Televizyon Bölümünden mezun oldu ve aynı yıl, fakülteye asistan oldu. 9 Eylül 1986 yılında "Doktor" ünvanı kazandı. 30 Ekim 1989 tarihinde "Doçent" oldu. 1995 Mayıs'ında profesör olan Demiray, Halen, Eskişehir Anadolu Üniversitesi, İletişim Bilimleri Fakültesinde öğretim üyeliğini sürdürmektedir. Demiray, 1990-91 öğretim döneminde The British Council Research Scholarship ile İngiltere'de bir yıl araştırmalar yaptı. Demiray'ın ulusal ve uluslararası yayın ortamlarında yayınlanmış 100ün üzerinde kitap, makale, bildiri ve çeviri çalışmaları bulunmaktadır.

Anadolu Üniversitesi Yunus Emre Kampus 26470-Eskişehir
Tel: +90 222 335 0581 dahili: 5262
GSM: +90 542 232 21 167 Faks: +90 222 320 4520
E-posta: udemiray@anadolu.edu.tr ya udemiray33@gmail.com
URL: <http://ugurdemiray.com> <http://tojde.anadolu.edu.tr>

YAZARLAR LİSTESİ (Alfabetik Soyad Sırasına göre)

Ayşen BAKİOĞLU, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Ahmet BAŞAL, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.

Ertuğ CAN, MEB, İstanbul.

Gaye TOPA ÇİFTÇİ, Akdeniz Üniversitesi, Antalya.

Tülay DARGUT, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.

Birim BALCI DEMİRCİ, Okan Üniversitesi, İstanbul.

Tülay GÖRÜ DOĞAN, Çukurova Üniversitesi, Adana.

Gülsün EBY, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Mehmet FIRAT, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Burçin İSPİR, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Hafize KESER, Ankara Üniversitesi, Ankara.

Nilgün ÖZDAMAR KESKİN, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Hülya COŞKUN ÖZKAN, Okan Üniversitesi, İstanbul.

Zehra KAMIŞLI ÖZTÜRK, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Alaattin PARLAKKILIÇ, Gülhane Askeri Tıp Akademisi, Ankara.

Ali SEMERCİ, Kırıkkale Polis Meslek Yüksek Okulu, Kırıkkale.

Ünsal SİĞRİ, Kara Harp Okulu Savunma Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Mediha TEZCAN, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Gonca TELLİ YAMAMOTO, Okan Üniversitesi, İstanbul.

Işıl KABAKÇI YURDAKUL, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

T. Volkan YÜZER, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

TÜRKİYE’DE E-ÖĞRENME: Gelişmeler ve Uygulamalar IV

ÖNSÖZ.....	iii-iv
EDİTÖRLERE İLİŞKİN.....	v-vi
YAZARLAR LİSTESİ.....	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix-xi
AYRINTILI İÇERİK.....	xiii-xxiv
SONSÖZ.....	281

YENİ YÖNELİMLER

BÖLÜM: 1

Özgür Telif (Copyleft) Hareketi ve Uzaktan Eğitim.....	3-14
Gülsün EBY, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.	

BÖLÜM: 2

Açık ve Uzaktan Öğretimde E-Öğrenme Araçları ve Yeni Yönelimler.....	15-27
Mehmet FIRAT, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir. Işıl KABAKÇI YURDAKUL, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.	

BÖLÜM: 3

Uzaktan Eğitimde Podcast Kullanımı	29-47
Burçin İSPİR, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.	

E-ÖĞRENMEDE İÇERİK GELİŞTİRME

BÖLÜM: 4

E-Değerlendirme ve Bireyselleştirilmiş Testler.....	51-65
Birim BALCI DEMİRCİ, Okan Üniversitesi, İstanbul. Hülya COŞKUN ÖZKAN, Okan Üniversitesi, İstanbul.	

BÖLÜM: 12

Türkiye’de Uzaktan Eğitim Uygulamalarının Analizi.....193-206
Gonca TELLİ YAMAMOTO, Okan Üniversitesi, İstanbul.
Ertuğ CAN, MEB, İstanbul.

BÖLÜM: 13

Türkiye’de Uzaktan Eğitim Yöntemiyle Yürütülen
Bilgisayar Mühendisliği Eğitimi Uygulamaları.....207-225
Tülay GÖRÜ DOĞAN, Çukurova Üniversitesi, Adana.
Gülsün EBY, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

BÖLÜM: 14

Açık ve Uzaktan Eğitimde Akreditasyon.....227-241
Ayşen BAKİOĞLU, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
Ertuğ CAN, MEB, İstanbul.

BÖLÜM: 15

Akıllı Telefonlar ve Tablet Cihazlar için Geliştirilen
Mobil Sağlık Uygulamalarına Genel Bakış.....243-261
Nilgün ÖZDAMAR KESKİN, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

BÖLÜM: 16

Nüfus, Ekonomi Ve Uzaktan Eğitim:
Türk Yükseköğretiminde 2010-2011 Öğretim Yılı Mezunları.....263-279
Mediha TEZCAN, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

SONSÖZ.....281

TÜRKİYE’DE E-ÖĞRENME: Gelişmeler ve Uygulamalar IV

AYRINTILI İÇERİK

ÖNSÖZ.....	iii-iv
EDİTÖRLERE İLİŞKİN.....	v-vi
YAZARLAR LİSTESİ.....	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix-xi
AYRINTILI İÇERİK.....	xiii-xxiv
SONSÖZ.....	281

YENİ YÖNELİMLER

BÖLÜM: 1

Özgür Telif (Copyleft) Hareketi ve Uzaktan Eğitim.....3-14

Gülsün EBY, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Bu bölümle, uzaktan eğitim bağlamında özgür telif (copyleft) hareketi tanıtılmaya çalışılmaktadır. Söz konusu bu çerçevede, özgür telif hareketinin tarihçesi üzerinde durulmakta ve farklı özgür telif yöntemleri hakkında bilgiler verilmektedir. Daha sonra ise yazar, özgür telif hareketinin arkasında yer alan ideolojileri sorgulanarak; özgür telif hareketi üzerine yapılan eleştirileri tartışılmaktadır. Son olarak, özgür telif hareketinin, günümüzde ve gelecekteki potansiyeli küresel, yerel ve küreyerel bağlamda ele alınmaktadır.

BÖLÜM: 12**Türkiye’de Uzaktan Eğitim Uygulamalarının Analizi.....193-206****Gonca TELLİ YAMAMOTO, Okan Üniversitesi, İstanbul.****Ertuğ CAN, MEB, İstanbul.**

Teknolojide meydana gelen hızlı gelişmeler ile mobil öğrenme olanaklarının artması, uzaktan eğitim alanına yönelik bazı yasal düzenlemelerin yapılmaya başlaması gibi gelişmeler bireylerin uzaktan eğitime yönelik yaklaşımlarını değiştirmektedir. Ayrıca, günümüzde uzaktan eğitime olan talep artışı gibi faktörler sayesinde Türkiye’de devlet ve vakıf üniversitelerinin uzaktan eğitime ve e-öğrenmeye yönelik ilgisi ve çabası her geçen gün artmaktadır. Bu çalışma ile Türkiye’de uzaktan eğitim hizmeti sunan devlet ve vakıf üniversitelerinin uzaktan eğitim hizmetlerinin genel bir analizi yapılmak istenmektedir. Türkiye’de uzaktan eğitim hizmetlerinin gelişmesine katkı sağlamak amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmanın verileri, literatür taraması, yasal düzenlemeler ve birincil kaynak olarak Türkiye’de uzaktan eğitim hizmeti sunan yükseköğretim kurumlarının web sayfalarının incelenmesi ile elde edilmiştir

BÖLÜM: 13**Türkiye’de Uzaktan Eğitim Yöntemiyle Yürütülen****Bilgisayar Mühendisliği Eğitimi Uygulamaları.....207-225****Tülay GÖRÜ DOĞAN, Çukurova Üniversitesi, Adana.****Gülsün EBY, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.**

Günlük yaşamda sıklıkla kullanılan teknoloji kavramı, tarihöncesi çağlardan küresel çağ olarak adlandırılan yirmi birinci yüzyıla kadar olan süreçte; ilkel aletler, tekerlek, metal araçlar, buharlı makineler ve küresel fiber optik ağlar gibi farklı biçimlerde karşımıza çıkmaktadır. Temel teknolojilerdeki bu gelişim ve değişim sosyal, politik, ekonomik, toplumsal ve eğitimsel alanlardaki değişim ve dönüşümleri de beraberinde getirmekte ve dünya görüşümüzü şekillendirmektedir. Yirmi birinci yüzyılda geçerli dünya görüşü ise eleştirel düşünebilen, disiplinlerarası çalışabilen, mesleki anlamda bilgi, beceri ve yeterliliklerini sürekli olarak güncelleyip geliştirebilen, diğer bir deyişle öğrenmesini hayat boyu sürdürebilen bireyleri gerektirmektedir.

Yirmi birinci yüzyıl bireylerinden beklenen bilgi, beceri ve yeterliliklerin kazandırılmasında uzaktan eğitimin rolü kuşkusuz büyüktür. Uzaktan eğitim uygulamaları, güncel teknolojilerle ve değişen öğrenme anlayışlarıyla birlikte öğrenme sürecini tasarlayarak, öğrenenlere çağın gerektirdiği yetkinlikleri kazandırmada katkı sağlayabilmektedir. Söz konusu teknolojileri üreten ve geliştiren kişiler olarak mühendislerin eğitiminde de uzaktan eğitim uygulamalarının etkili ve verimli bir yöntem olduğu söylenebilmektedir. Bu çalışmada, Türkiye’de uzaktan eğitim yöntemiyle yürütülen mühendislik eğitimi uygulamaları amacı, kapsamı ve yöntemi bakımından ele alınarak ayrıntılı bir biçimde incelenecektir. Bu anlamda çalışmanın, ileride yürütülmesi amaçlanan uzaktan mühendislik eğitimi uygulamaları için bir örnek oluşturacağı düşünülmektedir.

BÖLÜM: 14

Açık ve Uzaktan Eğitimde Akreditasyon.....227-241

Ayşen BAKIOĞLU, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Ertuğ CAN, MEB, İstanbul.

Türkiye’de 60’tan fazla yükseköğretim kurumunda önlisans, lisans, yüksek lisans ve sertifika programları ile yürütülen açık ve uzaktan eğitim uygulamalarında yaşanan hızlı niceliksel gelişmelere karşılık, artan rekabet, küreselleşme ve uluslararası açık ve uzaktan eğitim kurumlarının etkileri ile kalite ve akreditasyon kavramları gündeme gelmeye başlamıştır. Türkiye’de yükseköğretimde açık ve uzaktan eğitim alanında akreditasyon yeterlilik düzeyini öğretmen, öğrenci, yönetici ve personel görüşlerine göre belirlemek ve bu alandaki eksikliklerin giderilmesine yönelik öneriler geliştirebilmektir.

Araştırma ile yönetici, öğretmen, personel ve öğrencilerin algılamalarına göre, uzaktan eğitim kurumunun ve programının ölçek alt boyutlarını oluşturan uzaktan eğitimde misyon, şeffaflık, örgüt yapısı, eğitim yönetimi, eğitim programı, ölçme ve değerlendirme, öğrenci hizmetleri ve akreditasyon alanlarında belli standartlara uygun olmadığı, akreditasyonun yeterli düzeyde bulunmadığı ve bağımsız akreditasyon kurumlarının oluşturulmasına ihtiyaç bulunduğu anlaşılmaktadır.

BÖLÜM 14

AÇIK VE UZAKTAN EĞİTİMDE AKREDİTASYON

Prof.Dr. Ayşen BAKİOĞLU
Marmara Üniversitesi, İstanbul
abakioglu@marmara.edu.tr

Dr. Ertuğ CAN
MEB, İstanbul
ertugcan@gmail.com

ÖZET

Türkiye’de 60’tan fazla yükseköğretim kurumunda önlisans, lisans, yüksek lisans ve sertifika programları ile yürütülen açık ve uzaktan eğitim uygulamalarında yaşanan hızlı niceliksel gelişmelere karşılık, artan rekabet, küreselleşme ve uluslararası açık ve uzaktan eğitim kurumlarının etkileri ile kalite ve akreditasyon kavramları gündeme gelmeye başlamıştır. Bu araştırmanın temel amacı, Türkiye’de yükseköğretimde açık ve uzaktan eğitim alanında akreditasyon yeterlilik düzeyini öğretmen, öğrenci, yönetici ve personel görüşlerine göre belirlemek ve bu alandaki eksikliklerin giderilmesine yönelik öneriler geliştirebilmektir.

Araştırma sonucunda, yönetici, öğretmen, personel ve öğrencilerin algılamalarına göre, uzaktan eğitim kurumunun ve programının ölçek alt boyutlarını oluşturan uzaktan eğitimde misyon, şeffaflık, örgüt yapısı, eğitim yönetimi, eğitim programı, ölçme ve değerlendirme, öğrenci hizmetleri ve akreditasyon alanlarında belli standartlara uygun olmadığı, akreditasyonun yeterli düzeyde bulunmadığı ve bağımsız akreditasyon kurumlarının oluşturulmasına ihtiyaç bulunduğu anlaşılmaktadır.

Bu çalışma, 24-26 Ekim 2012 tarihleri arasında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti/Girne’de düzenlenen “New Trends on Global Education Conference” ta bildiri olarak sunulmuştur.

GİRİŞ

Eğitim kurumlarının, bilgi ve iletişim teknolojileri ile bütünleşmesi sonucunda idarî alanda e-yönetim, akademik alanda ise e-öğrenme olarak adlandırabileceğimiz büyük bir e-dönüşüm yaşanmaktadır. Türkiye’de son yıllarda uzaktan eğitim veren üniversitelerin sayısında çok önemli artışlar görülmektedir. Dünyada ve ülkemizde üniversitelerin büyük bir çoğunluğunun örgün öğrenim öğrencilerine de uzaktan eğitim hizmeti götürmeye çalıştıkları görülmektedir. Bu gelişmede internet hizmetlerinin yaygınlaşmasının çok önemli bir etkisi bulunmaktadır.

Günümüzde pek çok geleneksel eğitim kurumu, daha çok öğrenciye kaliteli bir eğitim hizmeti sunabilmek için yüz yüze eğitim programlarının yanı sıra çok sayıda uzaktan eğitim programı da sunmaya çalışmaktadır (Lezberg 1998; Stella ve Gnanam, 2004).

Ülkemizde, son yıllarda üniversitelerin uzaktan eğitim yapılanması içine girmekte oldukları, uzaktan eğitim merkezi, uzaktan eğitim programları ve Açıköğretim Fakültesi açmak için YÖK’e müracaat etmekte oldukları görülmektedir. Ayrıca, açıköğretim yapılanması dışında internete dayalı uzaktan eğitim uygulamalarının da yaygınlaşmakta olduğu görülmektedir. Buna bağlı olarak uzaktan öğrenim görmek isteyen öğrenci sayısında da önemli artışlar yaşanmaktadır.

Seok (2007), teknolojide meydana gelen hızlı değişimin, eğitim ortamlarının da yeniden düzenlenmesini sağladığını, eğitim etkinliklerinin artık bireylerin bulunduğu ortamlara taşındığını belirtmektedir.

Ülkemizde yükseköğretim kurumlarının uzaktan eğitim programı, uzaktan eğitim merkezi, Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi açabilmelerinde akreditasyon/kalite güvencesi sistemi esas alınmamaktadır. YÖK’ün bünyesinde oluşturulmuş bulunan Uzaktan Eğitim Komitesinin yapacağı değerlendirme sonrasında YÖK genel kurulunun resmî onayı ile uzaktan eğitim merkezi ve uzaktan eğitim programları açılabilir.

Özkul ve Latchem’e (2011) göre; uzaktan öğretim programlarının onayı için yapılan değerlendirme çalışmalarında kurumsal politikalar, yapısal düzenlemeler, program ve içerik geliştirme çalışmaları ile ders sunum süreci olmak üzere dört aşamada geliştirilen performans göstergeleri kullanılmaktadır.

Uzaktan eğitim yapan kurum sayısı ve bu kurumlarda öğrenim görmek isteyen öğrenci sayısındaki artışa rağmen, bu programların ve öğretim etkinliklerinin kalitesinin de artırılmasına ve uzaktan eğitim uygulamalarında bir kalite güvencesi sisteminin kurulmasına yönelik çabalara ihtiyaç bulunmaktadır. Ancak, ülkemizde uzaktan eğitim yapan kurumların, öğretim programlarının ve diğer hizmetlerinin akreditasyonunu sağlayacak bir kurum henüz oluşturulamamıştır. Bologna süreci ile birlikte uzaktan eğitim uygulamalarında ulusal bir akreditasyon sisteminin kurulması zorunluluk haline gelmiştir.

Özkul ve Latchem'in (2011) de belirttiği gibi, Türkiye'de uzaktan eğitimde kaliteyi sağlama çalışmalarından daha çok, erişim, eşitlik ve kapasite yaratma çalışmalarına önem verilmiştir. Uzaktan yükseköğretimde kalitenin sağlanabilmesinin önemli yöntemlerinden biri de uzaktan eğitimde kalite güvencesi ve akreditasyon uygulamalarıdır.

Latchem, Özkul, Aydın ve Mutlu (2006), Türkiye'de uzaktan eğitim uygulamalarında kalite güvencesi sistemine ihtiyaç bulunduğunu ve kalite güvencesi konusuna öncelik verilmesi gerektiğini belirtmektedirler.

Ülkemizde her alanda yaşanan e-dönüşüm, beraberinde önemli düzenlemelerin yapılmasını da gerekli kılmaktadır. Özellikle ülkemizin uzaktan eğitim altyapısında, uzaktan eğitimin organizasyonu, yönetimi, yönetsel ve teknolojik anlamda insan kaynaklarının geliştirilmesi, ekonomik ve bilimsel teşviklerin sağlanması, büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, açık ve uzaktan eğitim ile ilgili bazı temel yasal ve akademik tanımlamaların yapılarak hayata geçirilmesi, uzaktan eğitimde kalite çalışmalarına hız verilerek, uzaktan eğitimin akreditasyonu ve denkliğine yönelik düzenlemelerin bir an önce gerçekleştirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Örgün eğitimde olduğu gibi uzaktan eğitimde de öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme konusunda önemli düzenlemelerin yapılması gerekliliği bulunmaktadır. Öğrencilerin öğrenim ücretleri, ders vermekte olan öğretim elemanlarının ise ders ücretlerinin gerek yasal olarak gerekse akademik, ekonomik ve statü bakımından düzenlenmesi ve kurumlar arası standardizasyonun sağlanması ihtiyacı bulunmaktadır.

Açık ve uzaktan eğitimde belirtilen bu ihtiyaç alanlarının giderilerek niteliğin sağlanmasının en önemli yollarından biri uzaktan eğitimde akreditasyon uygulamalarıdır.

Lockee, Burton ve Potter'ın (2010) da belirttiği gibi; son dönemde uzaktan eğitim yoluyla sunulan derslerin kalitesi konusunda ortaya çıkan endişelerin ortadan kaldırılmasına yönelik olarak yükseköğretimde kalite değerlendirme çalışmalarının artması paralelinde, uzaktan eğitimde kalite değerlendirme süreci ile birlikte akreditasyon konusu gündeme gelmektedir. Akreditasyon, Robinson'a (2004, s.4) göre; kalite güvencesi, Jerabek'e (2004) göre ise bir kurumun kalitesinin belirli standartlara göre birçok değişken esas alınarak ölçülmesi ve değerlendirilmesi sürecidir.

AMAÇ

Bu araştırmanın temel amacı, Türkiye'de yükseköğretimde açık ve uzaktan eğitim alanında akreditasyon yeterlilik düzeyini öğretmen, öğrenci, yönetici ve personel görüşlerine göre belirlemek ve bu alandaki eksikliklerin giderilmesine yönelik öneriler geliştirebilmektir.

YÖNTEM

Araştırmanın verileri, literatür taraması ve örnekleme giren katılımcılara yönelik geliştirilen ölçeğin uygulanması ile elde edilmiştir. Araştırmanın genel amacı doğrultusunda yönetici, öğretmen, personel ve öğrencilerin demografik özellikleri ile ölçeğin alt boyutları olan uzaktan eğitimde; örgüt yapısı, öğrenci hizmetleri, kalite güvencesi/akreditasyon, ölçme ve değerlendirme, misyon/felsefe, eğitim yönetimi, eğitim programı ve açıklık/şeffaflık alanlarına yönelik görüşleri belirlenmiştir.

Araştırmanın çalışma evreni, 2010-2011 öğretim yılında, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim, İşletme ve İktisat Fakültelerinde öğrenim gören, İstanbul'da özel bir açıköğretim kursunda kayıtlı bulunan 3560 öğrenci ile bu kurslarda görevli bulunan 280 öğretmen, yönetici ve personelden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemi 980 öğrenci ile 80 öğretmen, yönetici ve personelden oluşmaktadır. SPSS programı yardımıyla verilerin belirlenmesinde T Testi, Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) F Testi, Eta Korelasyon Katsayısı, Scheffe Testi, Tamhane Testi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen tüm sonuçlar çift yönlü olarak sınanmış ve anlamlılık düzeyi en az ,05 olarak kabul edilmiştir.

BULGULAR

Araştırmaya katılan yönetici, öğretmen ve personelin % 41,3'ü; öğrencilerin ise %34,8'i açıköğretim fakültesi hizmetlerini yeterli bulmamaktadır.

Öğrencilerin, % 41,4'ü Açıköğretim Fakültesi hizmetlerini kısmen yeterli bulmaktadır. Öğrencilerinin çoğunluğu bir işte çalışmaktadır (%77,4). Öğrencilerin % 44'ü bilgi kaynağı olarak ders kitaplarını kullanmaktadır. Öğrencilerin ikinci bilgi kaynağı internettir. Yönetici, öğretmen ve personelin çalışma süresi değişkenine göre Açık ve Uzaktan Eğitimde Akreditasyon Yeterlilik Düzeyini Belirleme Ölçeği toplam ve alt boyut puanları için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda sadece Açık ve Uzaktan Eğitimde Akreditasyon Yeterlilik Düzeyini Belirleme Ölçeğinin ölçme ve değerlendirme alt boyutunda istatistiksel açıdan ,05 düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Araştırma grubunun çalışma süreleri farklılaştıkça buna bağlı olarak uzaktan eğitim kurumunun ve programının ölçme ve değerlendirmeye ilişkin belli standartlara uygunluğu ve ihtiyaç düzeyleri farklılaşmıştır. Bu sonuç, değişik yıllarda ölçme ve değerlendirmeye yönelik yapılan düzenlemeler ile açıklanabilir.

Yönetici, öğretmen ve personelin öğrencilere danışmanlıkta kullandıkları yöntem değişikçe şeffaflık, uzaktan eğitimde örgüt yapısı ve uzaktan eğitim öğrenci hizmetleri alt boyutları ve ölçek toplam puan varyansları birbirinden farklılaşmaktadır. Çünkü, yapılan levene testi analizi sonucunda, istatistiksel açıdan ,05 düzeyinde anlamlı farklılıklar elde edilmiştir. Ayrıca, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucuna göre, yönetici, öğretmen ve personelin öğrencilere danışmanlıkta kullandıkları yöntem değişikçe uzaktan eğitim kurumunun; program, öğrenci hizmetleri, akreditasyon ve genele ilişkin belli standartlara uygunluğu ve akreditasyon yeterlik düzeyleri farklılaşmıştır.

Yönetici, öğretmen ve personelin Açıköğretim Fakültesi hizmetlerini yeterli bulma düzeyi farklılaştıkça buna bağlı olarak uzaktan eğitim felsefesi, şeffaflık, uzaktan eğitimde örgüt yapısı, uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirmeye ilişkin algıladıkları standartlara uyum düzeyleri de farklılaşmaktadır. Açıköğretim Fakültesi hizmetlerini yeterli ve kısmen yeterli bulan yönetici, öğretmen ve personelin Açık ve Uzaktan Eğitimde Akreditasyon Yeterlilik Düzeyini Belirleme Ölçeği uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme alt boyut puan ortalamaları, yetersiz bulanlardan anlamlı düzeyde daha yüksektir ($p<,05$).

Bir işte çalışmakta olan öğrencilerin Açık ve Uzaktan Eğitimde Akreditasyon Yeterlilik Düzeyini Belirleme Ölçeği toplam ve alt boyut puanları için yapılan ilişkisiz grup “t” testi sonucunda uzaktan eğitimde şeffaflık, uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme, uzaktan eğitimde

öğrenci hizmetleri, uzaktan eğitimde akreditasyon alt boyutlarında ve ölçek toplamda istatistiksel açıdan en az ,05 düzeyinde anlamlı farklılıklar meydana gelmiştir. Bu farklılıkların tümü öğrenim görürken bir işte çalışmayan öğrencilerin lehine gerçekleşmiştir. Bu sonuç açıkça göstermektedir ki, bir iş yerinde çalışan öğrenciler uzaktan eğitim programının belli standartlara sahip oluş derecesini ve akreditasyon yeterlilik düzeyini bir iş yerinde çalışmayan öğrencilerden daha fazla sorgulamaktadırlar. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaklaşık olarak %75'i hem öğrenim görmekte hem çalışmaktadırlar. Bu sonuçta göstermektedir ki açık ve uzaktan eğitim hizmetlerinin sunumunda, ders materyallerinin ve içeriklerinin oluşturulmasında, öğrenci danışmanlık hizmetlerinin organizasyonunda çalışan öğrencilerin durumları dikkate alınmalıdır. Öğrencilerin çoğunluğunun çalışıyor olması açık ve uzaktan eğitim hizmetlerine erişimlerini kısıtlayabilmekte ve gerekli şekilde faydalanmalarını azaltabilmektedir. Bu özellikleri dikkate alındığında çalışmakta olan öğrencilerin açık ve uzaktan eğitimde akreditasyon yeterlilik düzeyini daha çok sorgulamalarını, konuya yönelik beklentileri olduğunu normal olarak değerlendirmek mümkündür.

Can (2005, s.113) tarafından yapılan bir araştırmada öğrenim gören açıköğretim öğrencilerinin %71'inin tam gün bir işte çalıştıkları sonucuna ulaşılmıştır. Aynı araştırma sonucuna (2005, s.164-165) göre, bir işte çalışmakta olan öğrenciler açıköğretim bürolarının çalışma saatlerinin uygunluğunu, çalışmayan öğrencilere göre daha olumsuz değerlendirerek, açıköğretim bürolarının çalışma saatlerinin kendilerine uygun olmadığını, yeterli hizmeti alamadıklarını belirtmişlerdir.

Uzaktan eğitim öğrencilerinin başlıca kullandıkları bilgi kaynakları (ders kitabı, internet, yüzyüze görüşme vb.) değiştikçe buna bağlı olarak uzaktan eğitim felsefesi, uzaktan eğitim yönetimi, uzaktan eğitim programı, uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme, uzaktan eğitimde akreditasyona ve genele yönelik; uzaktan eğitim kurumunun ve programının belli standartlara uygunluğuna ve akreditasyon yeterlilik düzeyine ait algıları birbirinden farklılaşmaktadır.

Öğrencilerin Açıköğretim Fakültesi hizmetlerini yeterli bulma düzeyi değişkenine göre ölçeğin toplam ve alt boyut puanları için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda ,001 düzeyinde anlamlı farklılıklar elde edilmiştir. Öğrencilerin Açıköğretim Fakültesi hizmetlerini yeterli bulma düzeyi farklılaştıkça buna bağlı olarak uzaktan eğitim için

algıladıkları standartlara uyum düzeyleri ile akreditasyon yeterlilik düzeyi algılamaları da farklılaşmaktadır.

Öğrencilerin algısına göre uzaktan eğitim kurumunun ve programının belli standartlara uygunluğu ve yeterliliği ortalama düzeydedir ve öğrencilere göre uzaktan eğitimin tüm alanlarında iyileştirme ihtiyacı bulunmaktadır.

SONUÇLAR

Araştırmaya katılan yönetici, öğretmen, personel ve öğrencilerin ölçeğin alt boyutlarına yönelik görüşleri bir bütün olarak değerlendirildiğinde “uzaktan eğitimde açıklık/hesap verebilirlik/şeffaflık” alt boyutu en yüksek ortalamaya sahiptir. “Uzaktan eğitim programı” alt boyutu ise en düşük ortalamaya sahip olmuştur.

Katılımcılar uzaktan eğitim programlarının yeterli olmadığını ve geliştirilmesi gerektiğini düşünmektedirler. Katılımcılar açık ve uzaktan eğitim hizmetlerinin şeffaf olduğunu düşünmektedirler. İnternet hizmetlerinin yaygınlaşmasının şeffaflığın sağlanmasında etkili olduğu belirtilebilir. Öğrencilere göre açık ve uzaktan eğitim kurumlarının “uzaktan eğitim felsefesi” ve “uzaktan eğitimde akreditasyon” standartları ile “ölçme ve değerlendirme” yeterli düzeyde bulunmamaktadır. DETC tarafından belirlenen Akreditasyon Standartları’nda (DETC, 2011, s.1-9) ise, birinci aşamada, kurum misyonu, hedefleri ve amaçlarının belirlenmesi buna bağlı olarak ise misyon, hedefler ve amaçların tanımlanması, misyonun açıklanması, incelenmesi ve yayınlanması ile misyon, amaçlar ve hedeflerin uygulanması gerektiği belirtilmiştir. Özkul ve Aydın (2011) tarafından, Açık ve Uzaktan Öğrenme (Open and Distance Learning) programlarının başlangıç değerlendirmesi için bir çerçeve önerilerek, öncelikle kurumun stratejik planının vizyon, misyon ve amaçlara bağlılık kriterlerini yansıtmaması gerektiğini belirtmektedirler.

Katılımcılar uzaktan eğitim kurumunun öğrencilerin kurumun felsefesini anlamalarına yardımcı olmadığını, uzaktan eğitim kurumunun ücretlendirme politikaları ile ücret toplama politikalarının adil ve yazılı olarak belirlenmediğini düşünmektedirler. Katılımcılar, uzaktan eğitimde görevli bulunan idarî personel, eğitim personeli ve destek personelinin öğrenci hizmetleri ve tüm eğitim programının gereksinimlerini karşılayabilecek nicelik ve nitelikte olmadığını düşünmektedirler. Bu sonuçlar, uzaktan eğitimde görevli bulunan idarî personel, eğitim personeli ve destek

personelinin yeterli sayı ve nitelikte istihdam edilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Yükseköğretim kurumlarının kaliteli bir uzaktan eğitim sunabilmeleri için bazı özelliklere sahip olmaları gerektiğini belirten Robinson (2004, s.4); öncelikli olarak kurumsal misyon ve amacının belirlenerek, kurumun uzaktan eğitim sunma amacı ile tutarlı bir misyonu var mı? sorusunun yanıtlanması gerektiğini belirtmektedir.

Katılımcılar, uzaktan eğitim yöneticilerinin tecrübeli ve uzman kişiler olmadıklarını, uzaktan eğitim personelinin tecrübe ve uzmanlıklarına göre görevlendirilmediğini, yöneticilerin görevlendirilmesinde kurumun başarısına bağlılıklarının esas alınmadığını, uzaktan eğitimde görevli bulunan yönetici ve personelin tecrübe ve uzmanlıkları ile kurumun başarısına bağlılıkları esas alınarak görevlendirilmeleri gerektiğini düşünmektedir.

Katılımcıların yarısı, uzaktan eğitim uygulamalarında görevli personelin eğitim programları ile ilgili olarak öğrencilere telefonla ve yüzyüze danışmanlık kapsamında yeterli hizmeti sunmadıklarını, yarıya yakını ise öğrencilerin öğretmenler veya diğer öğrenciler ile senkron ve asenkron etkileşim sağlayamadıklarını, eğitim programının tüm boyutları konusunda etkili olarak bilgilendirilmediklerini düşünmektedirler. Jung'a (2004, s.11) göre; Anadolu Üniversitesi uzaktan eğitim ders ve programlarının kalite güvencesi alanları ve kriterleri bakımından akademik ve meslekî olarak gelişme ihtiyacı bulunmaktadır.

Katılımcıların yarıya yakını öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirmenin objektif kriter ve yöntemlerle gerçekleştirilmediğini ve öğrenci başarısını değerlendirmede nitelikli personelin görevlendirilmediğini düşünmektedirler. Bakioğlu ve Can (2011, s.2-11) tarafından yapılan bir çalışmada, öğrencilerin ders başarılarının değerlendirilmesinde değişikliklere gidilmesi, sınav sisteminin değiştirilmesi ihtiyacı bulunduğu, öğrencilerin mevcut ölçme ve değerlendirme sisteminden memnun olmadıkları belirtilmektedir. Katılımcılara göre, uzaktan eğitim ortamları öğrencilerin uzaktan eğitim yöntemleri/teknolojilerini etkili kullanmaları bakımından uygun bulunmamaktadır. Ayrıca, uzaktan eğitim kurumunun öğrencilerin program gereksinimlerini karşılayabilecek yazılı politika ve süreçleri etkili uygulayamadığını düşünmektedirler. Can (2011, s.626), tarafından yapılan araştırma sonucuna göre; Açıköğretim sisteminde öğrenim gören öğrenciler, uzaktan eğitimde sunulan öğretim ortamları/imkânlarını kullanmamakta, yararlı olmayacağını düşünmekte ve bu konuda sınav uygulamaları başta

olmak üzere, ders kitapları, internet hizmetleri, öğrencilik hakları, yüz yüze eğitim/danışmanlık ihtiyacı gibi konularda önemli iyileştirmeler yapılmasını beklemekte/istemektedirler.

Öğrencilerin %41'ine göre, uzaktan eğitim kurumunda, öğrencilerin kimliğinin ve önemli bilgilerinin güvence altına alınmasını sağlayacak yazılı politika ve süreçlerin uygulanmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin yarıya yakını (%46), uzaktan eğitim programına kayıt olmadan önce öğrencilerin teknik yeterlilik konusunda bilgilendirilmediklerini, öğrenci kabulü ile ilgili müracaatların anında ve kapsamlı olarak ele alınması gerektiğini (%45) belirtmişlerdir. Öğrencilerin yarıdan fazlasına (%51) göre, uzaktan eğitim kurumunun çalışmalarda güçlüklerle karşılaşan öğrencilere yeterli danışmanlık hizmeti sağlaması gerekmektedir. Öğrencilerin yaklaşık olarak yarısı s(%49) ise hızlı öğrenen öğrencilere de yeterli danışmanlık hizmeti sunulması gerektiğini düşünmektedir.

Öğrencilerin %74'ü öğrencilerin kayıt oldukları programa başlamaları, devam etmeleri ve bitirmeleri için aktif olarak teşvik edilmeleri gerektiğini, yarısı ise uzaktan eğitim kurumunun öğrencilerin geçmiş akademik çalışmalarını değerlendirmek için yazılı politika ve süreçler uygulamasını, uzaktan eğitim programlarının düzenli olarak geliştirilmesini ve güncellenmesini istemektedirler. Seok'a (2007, s.392) göre; ABD'de Ulusal Eğitim Derneği (NEA) online eğitim programları kalite standartlarından biri de, ders içeriklerinin öğrencilerin kendi motivasyonlarıyla çalışmalarına imkân sağlayabilme durumudur.

Katılımcılar, uzaktan eğitim programlarının uluslararası akademik/bilimsel kuruluşlar tarafından tanınmadığını, uzaktan eğitim derecesi/diplomasının uluslararası alanda kabul görmediğini, ayrıca uzaktan eğitim uygulamalarında “uzaktan eğitim yönetimi”nin daha kaliteli bir eğitim hizmeti için yeterli derecede çaba gösteremediğini düşünmektedirler. Katılımcılar, uzaktan eğitim kurumunu akreditasyon alt boyutunda yeterli bulmadıklarını ve bu alanda önemli düzenlemelerin yapılmasına ihtiyaç bulunduğunu belirtmişlerdir. Yapılan değişik araştırma (WICHE, 1995; IHEP, 2000; Maryland Online, 2003; SREB, 2006), sonuçlarına göre, Amerika'da geliştirilen kalite standartlarının; teknik ve fizikî altyapı, derslerin içeriği, öğrenme kaynakları, ders/program geliştirme, öğrenci destek hizmetleri, öğretim elemanı destek hizmetleri, ders ve öğretim tasarımı, teknoloji, öğrenci hizmetleri, öğrenen ve öğreten etkileşimi,

erişebilirlik, öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi, ölçme ve değerlendirme, kurumlar arası işbirliği, kurumsal destek hizmetleri, finansman yönetimi, yönetimin yerine getirmesi gereken yükümlülükleri, programı değerlendirme ve 21. yüzyıl için gerekli beceriler, temel başlıkları altında ele alındığı görülmektedir.

Simonson (2007); ABD’de USDE tarafından yayınlanan bir rapor(2006)’da uzaktan eğitimde kalite göstergeleri arasında, uzaktan eğitim kurumunun 7/24 hizmet veren teknoloji desteğine sahip olması ve uzakta bulunan öğrenciler için akademik danışmanların bulunmasının gösterildiğini belirtmektedir.

Batı Eğitim Telekomünikasyon Birliği’nde (WCET) uzaktan eğitimde iyi uygulamaları gerçekleştirmek için kapsamlı olarak beş unsur esas alınmaktadır (Seok, 2007, s.391):

- 1)kurumsal bağlam(altyapı, organizasyon), taahhüt,
- 2) eğitim programları ve öğretim,
- 3)fakülte desteği,
- 4)ölçme ve değerlendirme.

Ülkemizde açık ve uzaktan eğitim uygulamalarında akreditasyona ve kaliteye yönelik çalışmalarda bu unsurların esas alınması faydalı olacaktır.

Araştırma bulguları dikkate alındığında, açık ve uzaktan eğitim kurumlarının belirli standartlardan uzak olduğu görülmektedir. Açık ve uzaktan eğitimde akreditasyon alanında faaliyetleri bulunan ACCET (2012), ACTDE (2010), DETC (2011), MÜDEK (2012), ODLQC (2012), gibi kuruluşların uygulamalarından da yararlanılarak Türkiye’de açık ve uzaktan eğitimde akademik ve malî düzenlemeler ile akreditasyon standartlarının belirlenmesi, bağımsız akreditasyon kuruluşlarının oluşturulması alanın gelişmesine önemli katkılar sağlayabilir.

KAYNAKÇA

Accrediting Council for Continuing Education and Training(ACCET).(2012). *The Accreditation Process*. <http://www.accet.org>, Web adresinden 7 Mart 2012 tarihinde edinilmiştir.

Accreditation Council for Distance Education (ACTDE). (2010). *Setting Standards for Quality Education*. <http://actde.org/ACTDE/overview.asp>, Web adresinden 13 Aralık 2010 tarihinde edinilmiştir.

Bakioğlu, A. ve Can, E. (2011). Açıköğretimde Ölçme ve Değerlendirme: Problemler ve Öneriler. *Uluslararası Yükseköğretim Kongresi:Yeni Yönelişler ve Sorunlar*. 27-29 Mayıs 2011, İstanbul:Türkiye.

Can, E. (2005). *Uzaktan Öğretim Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Yönetimini Değerlendirmeleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Can, E. (2011). Açıköğretimde Öğretim Materyallerinin Etkinliğinin Belirlenmesi. *20. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*. Bildiri Özetleri içinde(s.625-626).8-10 Eylül 2011, Burdur: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi.

Distance Education and Training Council (DETC). (2011). “*Accreditation Handbook, Policies, Procedures, and Standards*”, 18th Edition, January 2011.

Institute for Higher Education Policy. (2000). *Quality on the Line: Benchmarks for Success in Internet-Based Distance Education*. <http://www.ihep.org/assets/files/publications/m-r/QualityOnTheLine.pdf> adresinden 14 Mayıs 2011 tarihinde edinilmiştir.

Jerabek, J. A. (2004). They Give Credit For That? Accreditation, Assessment and Distance Library Services. *Journal of Library & Information Services in Distance Learning*. 1(3), 79-86.

Jung, I. (2004). A Survey on Quality Assurance Systems in Mega-Universities and Selected Distance Teaching Institutions. *Second Global Forum on International Quality Assurance, Accreditation and the Recognition of Qualifications in Higher Education “Widening Access to Quality Higher Education”*. UNESCO, Paris:28 – 29 June 2004. http://portal.unesco.org/education/en/ev.phpURL_ID=31915&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html, Web adresinden 24 Nisan 2012 tarihinde edinilmiştir.

Latchem, C., Özkul, A. E., Aydın, C.H. ve Mutlu, M. E. (2006). The Open Education System, Anadolu University, Turkey: e-transformation in a Mega-University. *Open Learning: The Journal of Open, Distance and e-Learning*. 21(3), 221-235. <http://dx.doi.org/10.1080/02680510600953203>, Web adresinden 14 Nisan 2012 tarihinde edinilmiştir.

Lezberg, A. K. (1998). Quality Control in Distance Education: The Role of Regional Accreditation. *The American Journal of Distance Education*. 12(2), 26-35.

Lockee, B. B., Burton, J. K., and Potter, K. R. (2010). Examining Standards for Education Systems. *The 11th International Conference on Education Research New Educational Paradigm for Learning and Instruction*. September 29- October 1. 18 Nisan 2012 tarihinde edinilmiştir. <http://www.aect.org/publications/whitepapers/2010/ICER1.pdf>,

Maryland Online. (2003). Guide to Online Course Design and Quality Standards. http://www.ipfw.edu/celt/grants/PDFs/qualitystandards_rubric.pdf, Web adresinden 12 Ekim 2011 tarihinde edinilmiştir.

MÜDEK. (2012). Mühendislik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği. <http://www.mudek.org.tr/tr/dernek/kisaca.shtm>, Web adresinden 30 Nisan 2012 tarihinde edinilmiştir.

Open & Distance Learning Quality Council(ODLQC).(2012). *ODLQC Standards*. <http://www.odlqc.org.uk> Web adresinden 6 Mart 2012 tarihinde edinilmiştir.

Özkul, A.E. ve Aydın, C.H.(2011). Open and Distance Learning In Turkey: Current Status, Future Directions. *International Educational Technology Conference (IETC, 2011)*. May 25-27 İstanbul: Turkey.

Özkul, A.E. ve Latchem, C. (2011). Progress Towards Assuring Quality in Turkish Distance Education. 25. *Asya Açık Üniversiteler Birliği (AAOU) Yıllık Konferansı'nda* sunulan bildiri. Malezya: Wawasan Açık Üniversitesi.

Robinson, E.T. (2004). *Accreditation of Distance Education Programs: A Primer*. American Journal of Pharmaceutical Education; 68(4) Article 95. (1-5) <http://archive.ajpe.org/aj6804/aj680495/aj680495.pdf>, Web adresinden 13 Şubat 2012 tarihinde edinilmiştir.

Seok, S. (2007). Standards, Accreditation, Benchmarks and Guidelines in Distance Education. *The Quarterly Review of Distance Education*. 8(4), 387-398.

Simonson, M. (2007). What The Accreditation Community Is Saying About Quality In Distance Education. *Quarterly Review of Distance Education*. Summer 2007, Vol. 8 Issue 2, pvii-viii, 2p Information Age Publishing, Inc.

Southern Regional Educational Board(SREB). (2006). *Standards for Quality Online Courses*. Atlanta, GA, USA: Southern Regional Educational Board. http://www.sreb.org/programs/edtech/pubs/2006Pubs/06T05_Standards_quality_online_courses.pdf, Web adresinden 24 Temmuz 2009 tarihinde edinilmiştir.

Stella, A., & Gnanam, A. (2004). *Quality Assurance in Distance Education: The Challenges to Be Addressed*. Higher Education, 47, 14.

U. S. Department of Education. (2006). *Evidence of Quality in Distance Education Programs Drawn From Interviews With The Accreditation Community*. <http://www.itcnetwork.org/AccreditationEvidenceofQualityinDEPrograms.pdf>, Web adresinden 30 Eylül 2009 tarihinde edinilmiştir.

YAZARLARA İLİŞKİN

Prof. Dr. Ayşen BAKİOĞLU, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Lisans öğrenimini A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi, Eğitim Yönetimi ve Denetimi bölümünde, 1982 yılında tamamladı. Aynı bölümde yüksek lisansını 1985 yılında bitirerek, sınavla M.Ü Atatürk Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümüne araştırma görevlisi olarak atandı. 1986 yılında İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Personel Yönetimi ve Endüstri İlişkileri Bölümünde Doktora öğrenimine başladı, 1988’de Nottingham Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Eğitim Yönetimi Bölümünde Doktora yapmak üzere görevlendirildi. İstanbul Üniversitesindeki Doktorasını 1991 ve Nottingham Üniversitesindeki Doktorasını 1993 yılında tamamladı. 1994 yılında Yardımcı Doçentlik kadrosuna atandı. 1997 yılında Doçent, 2003 yılında Profesör ünvanını aldı. Yöneticilerin profesyonel gelişmeleri konusunda evrensel bilgi üretimine

katkıda bulundu. Eğitimcilerin profesyonel gelişimi konusuna ülke ve uluslar arası düzeyde, ampirik araştırmalarla katkıda bulunmaya çalışmaktadır. Çağdaş Sınıf Yönetimi, Akreditasyon, Araştırmada Kalite, Yükseköğretimde Karakter Eğitimi, Eğitimde Mentorluk başlıklı kitapları bulunmaktadır.

Yüksek Lisans, doktora dersleri vermekte, yoğun şekilde tez yönetmekte, yurtdışı ve yurtiçi bilimsel dergilerde hakemlik ve editör kurulu üyeliği yapmaktadır. Fakülte Yönetim Kurulu üyeliği, Dekan Yardımcılığı, Anabilim Dalı Başkanlığı, Bölüm Başkanlığı, Enstitü Müdürlüğü görevleri yaptı. Pek çok kamu kurumuna, konferans, seminer verdi. Bilimsel ödüllere aday gösterildi, teşvik desteği ve atıf ödülü aldı. Ülkemizin yanı sıra ABD, Kanada, İngiltere, Avustralya, İsveç, Çin, Japonya vb. ülkelerde yayınlanmış ve/veya sunulmuş yüze yakın bildiri, makale ve kitap bölümü bulunmaktadır. Gelişmiş ülke literatüründe çalışmalarına yüzelliye yakın atıfta bulunulmuştur. İngilizce bilmektedir, evli ve üç çocuk annesidir.

Prof.Dr. Ayşen BAKİOĞLU

Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi

Eğitim Bilimleri Bölüm Başkanlığı Göztepe Kampüsü/Kadıköy İstanbul

İş Tel:90 0216 345 90 90

E-Posta: abakioglu@marmara.edu.tr

Dr. Ertuğ CAN, MEB, İstanbul.

Ertuğ Can, 1997 yılında Anadolu Üniversitesi İşletme Fakültesi “İşletme”, 1999 yılında ise Yıldız Teknik Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi “Eğitim Programları ve Öğretim” Lisans programlarından mezun olmuştur. Yüksek Lisans eğitimini 2005 yılında “Uzaktan Öğretim Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Yönetimini Değerlendirmeleri” başlıklı tezi ile Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsüne bağlı “Eğitim Yönetimi ve Denetimi” programında

tamamlamıştır. Doktora çalışmalarını Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü “Eğitim Yönetimi ve Denetimi” programında “Açık ve Uzaktan Eğitimde Akreditasyon Yeterlilik Düzeyinin İncelenmesi” başlıklı tezi ile 2012 yılında tamamlamıştır. 1999 yılında İstanbul’da Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı resmî okullarda sınıf öğretmeni olarak başlamış olduğu görevini 2004 yılından itibaren rehber öğretmen olarak sürdürmektedir. Millî

Eğitim Bakanlığı bünyesinde değişik proje, seminer, hizmetiçi eğitim faaliyetleri ve ders kitabı yazım komisyonu çalışmalarında yer almıştır. 2010 yılından itibaren Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesine bağlı değişik Lisans programlarında “Eğitim Bilimine Giriş”, “Ölçme ve Değerlendirme”, “Öğretim İlke ve Yöntemleri” dersleri vermektedir.

İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü-M.E.B İşbirliğinde açılan “Yöneticiler İçin İşletme” Yüksek Lisans Programında 2012-2013 Güz Yarıyılında “Eğitim Denetimi” , “Eğitim Yönetimi ve Okul Geliştirme” ve “İnsan Kaynakları Yönetimi” derslerini vermektedir. Yazarın eğitim bilimleri ile açık ve uzaktan eğitim alanında yayınlanmış değişik makale ve bildirileri bulunmaktadır.

Dr.Ertuğ CAN
M.E.B. Kadir Has İlkokulu
Eski Bağdat Cad. Şale Sok. No:2. 34840 Maltepe/İstanbul
İş Tel: 90 0216 489 53 43 Fax:90 0216 489 53 44
GSM: 0 532 691 23 76
E-Posta: ertugcan@gmail.com